

UNIONENS HØJTSTÅENDE
REPRÆSENTANT FOR
UDENRIGSANLIGGENDER
OG SIKKERHEDSPOLITIK

Bruxelles, den 8.5.2019
JOIN(2019) 8 final

FÆLLES RAPPORT TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Det Særlige Administrative Område Hongkong: Årsrapport 2018

FÆLLES RAPPORT TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

DET SÆRLIGE ADMINISTRATIVE OMRÅDE HONGKONG: ÅRSRAPPORT 2018

Resumé

Siden Hongkong blev overdraget til Folkerepublikken Kina i 1997, har Den Europæiske Union (EU) og dens medlemsstater nøje fulgt den politiske og økonomiske udvikling i Det Særlige Administrative Område Hongkong, der bygger på "ét land, to systemer"-princippet. Denne årsrapport om udviklingen i Hongkong forelægges i overensstemmelse med det tilsagn, som Europa-Parlamentet fik i 1997. Dette er den 21. rapport, og den dækker udviklingen i 2018. EU støtter "ét Kina"-politikken og "ét land, to systemer"-princippet og gennemførelsen heraf.

Hongkong oplevede i 2018 endnu et udfordrende år. Den politiske udvikling fik talsmanden for den højtstående repræsentant og næstformand til at udstede erklæringer ved tre forskellige lejligheder: begrænsninger af retten til at stille op til valg, forbuddet mod et politisk parti og et politisk motiveret afslag på fornyelse af arbejdsvisum til en udenlandsk journalist.

De fleste aspekter af princippet om "ét land, to systemer" fungerede fortsat godt. Der har det seneste år imidlertid være stigende bekymring over den gradvise underminering af dette princip, som er hovedhjørnestenen i Hongkongs økonomiske succes. Der er en klar negativ tendens til underminering af borgerlige og politiske rettigheder. Denne tendens giver anledning til berettigede bekymringer for, hvorvidt Hongkongs høje grad af autonomi og tiltrækningskraft som internationalt forretningscentrum fortsat kan opretholdes på langt sigt. Erhvervslivet har fulgt udviklingen, og i 2018 udsendte flere handelskamre offentlige udtalelser for at udtrykke deres bekymring.

Ytrings- og informationsfriheden overholdes generelt i Hongkong. Ytringsfriheden er dog under et hidtil uset pres, især i forbindelse med følsomme politiske emner.

Det usædvanligt høje antal spørgsmål og anbefalinger henvendt til Hongkong under FN's universelle regelmæssige gennemgang (UPR) af Kina i november 2018 afspejler også det internationale samfunds bekymringer over forringelsen af de borgerlige og politiske rettigheder i Hongkong de seneste år. Bedre beskyttelse af andre menneskerettigheder såsom migrantarbejdstageres, børns og LGBTI-personers rettigheder, var også genstand for anbefalinger om en yderligere indsats i forbindelse med UPR-processen.

Trods flere politisk følsomme domstolsprøvelser blev retsstatsprincippet holdt i hævd, og domstolene udviste fortsat uafhængighed og respekt for en retfærdig rettergang.

Retsstaten, den gennemsigtige lovramme, den meget lave korruption og lav kriminalitet bidrog sammen med en effektiv offentlig administration og uafhængige domstole til at bevare og fremme det gunstige investeringsklima, der danner grundlag for Hongkongs succes. Hongkong var fortsat et konkurrencedygtigt internationalt forretnings- og finanscentrum, verdens førende knudepunkt for handel med det kinesiske fastland og et vigtigt knudepunkt for Asien og Stillehavsområdet. Hongkong huser nu over 2 200 selskaber fra EU, hvoraf ca. halvdelen har deres regionale hovedkontor eller regionale kontorer i Hongkong.

To større infrastrukturprojekter, der forbinder Hongkong med fastlandet, blev indviet i 2018, nemlig en højhastighedsjernbaneforbindelse, der forbinder Hongkong med fastlandets jernbanenet på i alt 25 000 km, og Hongkong-Zhuhai-Macao-broen. Både

jernbaneforbindelsen og broen har betydet bedre forbindelser mellem byerne i Greater Bay Area og vil bidrage til øget integration med fastlandet, med hvad deraf følger af såvel nye muligheder som nye udfordringer.

Selv om arbejdet med valgreformen forekommer at være gået i stå på ubestemt tid, opfordrer EU Hongkong og dens statsforvaltning til at genoptage reformprocessen, som den er fastlagt i forfatningen, og nå til enighed om et valgsystem, som er demokratisk, fair, åbent og gennemsigtigt. Almindelige direkte valg ville sikre regeringen større støtte i befolkningen og legitimitet i forsøget på at nå Hongkongs økonomiske mål og løse samfundsøkonomiske udfordringer.

Politisk udvikling

2018 blev et politisk begivenhedsrigt år. Hongkong stod over for nye udfordringer på området for grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, f.eks. retten til at stille op til valg og ytrings- eller foreningsfrihed. Talsmanden udstedte tre erklæringer¹ på under et år, hvilket aldrig er sket før.

Den politiske opposition får mindre og mindre plads i Hongkong. Flere oppositionskandidater, herunder Agnes Chow og den tidligere lovgiver Lau Siu-Lai, fik forbud mod at stille op til suppleringsvalget til det lovgivende råd (LegCo) på grund af deres politiske tilhørsforhold eller synspunkter. Disse beslutninger blev truffet af den valgtilforordnede, som var udnævnt af valgkommissionen, og efterfølgende forsvaret af regeringen. Hongkongs jurister udfordrede beslutningernes lovlighed og forfatningsmæssighed. I december fik det nuværende LegCo-medlem Eddie Chu forbud mod at stille op til et valg for repræsentanter fra landdistrikterne på grund af sit politiske ståsted.

Afviste kandidater kan indgive en anmodning om, at valget erklæres ugyldigt, og om en domstolsprøvelse, men dette kan tage flere år og er dermed ikke et effektivt retsmiddel. Retten til at stille op til valg uden urimelige begrænsninger garanteres af Hongkongs rettighedserklæring og den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder (CCPR), som Hongkong har ratificeret. EU opfordrer Hongkong til at opretholde disse rettigheder.

I løbet af det seneste par år er der i Hongkong opstået en lokalpatriotisk bevægelse, der kræver selvbestemmelse eller endda selvstændighed. Selv om selvstændighedstilhængerne har en meget begrænset opbakning i samfundet og ingen international opbakning, rejser de spørgsmål om grænsen mellem legitim ytringsfrihed og opildnen til oprør. Disse spørgsmål er endnu ikke blevet lovmæssigt afklaret. Sidste år vedtog Hongkongs regering med tilskyndelse fra centralregeringen en ny nultolerancepolitik over for enhver ytring om "selvbestemmelse" eller "selvstændighed" af hensyn til den nationale sikkerhed og overholdelsen af forfatningen.

Den 24. september forbød sikkerhedsministeren det politiske parti Hongkong National Party (HKNP). HKNP arbejdede for Hongkongs selvstændighed med fredelige midler såsom

¹ 1) [Erklæring af 29. januar 2018 om beslutningen om at forbyde Agnes Chow at stille op til et suppleringsvalg til det lovgivende råd](#)

2) [Erklæring af 24. september 2018 om beslutningen om at forbyde Hong Kong National Party](#)

3) [Erklæring af 8. oktober 2018 om afslag på fornyelse af et visum til en udenlandsk journalist i Hongkong.](#)

uddeling af foldere, afholdelse af offentlige debatter og fredelige besættelsesaktioner. Partiet havde meget få medlemmer. Det er første gang, et politisk parti er blevet forbudt i Hongkong. Juristerne i Hongkong kritiserede beslutningen for at savne retsgrundlag, være uforholdsmæssig og ikke i overensstemmelse med international retspraksis for sådanne anliggender. Beslutningen vil efter al sandsynlighed generelt virke hæmmende for ytrings- og foreningsfriheden og dæmpe lysten til politiske aktiviteter.

Den 5. oktober afslog regeringen at forny et arbejdsvisum til Victor Mallet, som er Asien-redaktør på Financial Times og næstformand i den stedlige forening for udenrigskorrespondenter. Mallet havde ledet et møde, hvor selvstændighedsaktivisten Chan Ho-tin fra det førnævnte HKNP holdt en tale i august, da partiet endnu ikke var blevet forbudt. Af mangel på en troværdig alternativ forklaring forekommer beslutningen politisk motiveret. Dette er et hidtil uset pres på journalister i Hongkong og giver anledning til alvorlig bekymring for udøvelsen af pressefriheden. Der er stigende bekymring for, at journalisterne øver selvrensensur. Hongkong bryster sig af at være en åben international by, hvor der ikke sættes spørgsmålstegn ved ytringsfriheden, og hvor presse- og informationsfriheden fuldt ud respekteres. Begrænsninger for journalisters arbejde, herunder udenlandske journalister, ville kompromittere Hongkongs ry og omdømme som forretnings- og finanscentrum.

Endvidere blev Victor Mallet den 8. november nægtet turistvisum til Hongkong. Dette var anden gang på et år, at Hongkong nægtede en EU-borger indrejse, øjensynligt af politiske grunde (efter Benedict Rogers i oktober 2017).

Retsstatsprincippet er stadig temmelig solidt, og retspleje og retfærdig rettergang overholdes fuldt ud. Domstolenes uafhængighed betvivles ikke. Der har været en række politisk følsomme sager de senere år, og nogle verserer endnu². I flere tilfælde i 2018 omstødte Hongkongs øverste appeldomstol fængselsdomme for deltagelse i protestaktioner. I december ophævede appeldomstolen en række begrænsninger, der var indført for et populært demonstrationsområde uden for regeringens hovedkvarter (kaldet Civic Square), for at minde regeringen om betydningen af forsamlingsfriheden.

Imidlertid har regeringens aktive retsforfølgelsesindsats og dens skærpede holdning til protestrelaterede lovovertrædelser, såsom ulovlig forsamling, allerede en negativ indvirkning på civilsamfundet, den politiske aktivisme og i sidste ende den demokratiske proces.

Visse politikere har sat spørgsmålstegn ved udenlandske dommers rolle i Hongkongs retter med den begrundelse, at de kan sætte den nationale sikkerhed på spil. Regeringslederen (Chief Executive) meldte imidlertid klart ud, at denne praksis var gavnlig for retsstatsprincippet i Hongkong.

Suppleringsvalgene til fem af de seks pladser som lovgiver efter diskvalificeringen af disse seks fandt sted den 11. marts og den 25. november. Valget foregik uden større hændelser. Pandemokraterne genvandt kun to pladser. De systemvenlige lovgivere bevarer flertallet i den lovgivende forsamling.

² F.eks. blev retssagen mod ni Occupy Central-ledere, som var tiltalt for tilskyndelse til forstyrrelse af den offentlige orden og lignende forhold, afsluttet i december, og dommen ventes afsagt i april 2019.

Den kontroversielle aftale om samlokalisering af højhastighedsjernbanen blev godkendt af LegCo og trådte i kraft i 2018. Højhastighedsjernbaneforbindelsen til Kina blev sat i drift i september 2018. Jernbanen vil øge forbindelserne mellem Hongkong og Kina, men samlokaliseringsaftalen er i sig selv kontroversiel. Fastlandet har fået næsten enekompetence i et udpeget område af Hongkongs territorium, som kaldes Mainland Port Area. I flere domstolsprøvelser er der rejst tvivl om denne samlokaliseringsaftale og dens forenelighed med "ét land, to systemer"-princippet og bestemmelserne i forfatningen. Den 12. december fastslog Retten i første instans, at aftalen var forfatningsmæssig og fortsat kunne være gældende, men denne afgørelse bliver sandsynligvis anket.

EU-medlemsstaternes generalkonsulater i Hongkong blev officielt underrettet om de nye ordninger for konsulær bistand og beskyttelse i Mainland Port Area den 3. april 2019³.

I 2017 blev Gui Minhai, svensk statsborger og den sidste af de "**forsvundne**" **boghandlere** (hvis sager endnu ikke er tilstrækkeligt afklaret), løsladt af myndighederne på fastlandet efter at have været forsvundet siden 2015. Han blev imidlertid atter tilbageholdt i januar 2018. Den 24. januar 2018 udstedte talsmanden for den højtstående repræsentant og næstformand en erklæring⁴ og krævede øjeblikkelig løsladelse af ham. Gui Minhai er fortsat tilbageholdt. Ledende EU-repræsentanter har forelagt hans sag for de kinesiske myndigheder ved en række lejligheder.

Lige muligheder, rettigheder og frihedsrettigheder

Hongkong har en stor grad af frihed. Ytringsfrihed, mediefrihed og informationsfrihed ifølge "ét land, to systemer"-princippet er en væsentlig del af Hongkongs styrke og succes som globalt forretningscentrum.

Selv om Hongkongs **medier** stadig nyder en høj grad af frihed, har udfordringerne hobet sig op gennem flere år. Organisationen Journalister uden Grænser placerede i 2018 Hongkong som nr. 70 ud af 180 nationer på det internationale pressefrihedsindeks og fremhævede de kinesiske myndigheders stigende indblanding i medierne. I sin årlige rapport for 2018 skrev Hongkongs journalistforbund, at størstedelen af journalisterne havde oplevet en indskrænkning af pressefriheden i forhold til 2017. Det mest skadelige anslag mod pressefriheden var Hongkongs regerings beslutning om ikke at forny Financial Times' Asien-redaktørs arbejdsvisum (se ovenfor).

Der er tegn på stigende selvcensur, f.eks. et kunstcenters beslutning om at aflyse den kinesiske eksilforfatter Ma Jians deltagelse i en litteraturfestival på grund af hans politiske holdninger. Selv om centret senere omgjorde beslutningen, er hændelsen symptomatisk for den nye tilbageholdenhed og selvcensur, som kan være skadelig for ytringsfriheden.

Nogle politiske emner, især selvbestemmelse og selvstændighed, forekommer tabubelagte, uden at der er en egentlig retlig ramme til at klarlægge restriktionerne. Dette gælder også akademiske diskussioner. Hongkong har i det store og hele fortsat sin akademiske frihed, men der er tydelige tegn på øget politisk påvirkning inden for universiteterne.

³ Den 31. januar 2019 sendte Folkerepublikken Kinas udenrigsministerium en verbalnote til medlemsstaternes ambassader i Beijing med oplysning om de nye ordninger.

⁴ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage_en/38678/Statement%20on%20the%20detention%20of%20Gui%20Minhai.

Hongkong fik hidtil uset opmærksomhed under FN's **universelle regelmæssige gennemgang** (UPR) af Kina i november 2018. UPR-høringen blev benyttet af 12 lande til at fremhæve deres bekymringer for menneskerettighederne i Hongkong. Spørgsmålene/anbefalingerne vedrørte: i) gennemførelsen af "ét land, to systemer"-princippet, ii) sagen om Gui Minhai, iii) udfordringerne for ytrings-, presse- og foreningsfriheden, iv) LGBTI-personers, migrantarbejdstageres og børns rettigheder. Fem EU-medlemsstater fremsatte spørgsmål eller anbefalinger om Hongkong. En række NGO'er i Hongkong dannede en koalition op til UPR-høringen for mere effektivt at kunne sætte sager på dagsordenen.

Med hensyn til **LGBTI-rettigheder** har Hongkong ikke en omfattende antidiskriminationslovgivning, som kan dække forskelsbehandling på grund af seksuel orientering eller kønsidentitet. Tre skelsættende sager i 2018, der faldt ud til fordel for LGBTI-lighed, kan meget vel danne grundlag for en sådan lovgivning. Den 4. juli afgjorde Hongkongs øverste appeldomstol, at immigrationsmyndighederne skulle give ægtefællevisum til partnere af samme køn. Der verserer fortsat to andre sager.

Menneskehandel giver fortsat anledning til bekymring. De seneste år har Hongkongs regering skærpet indsatsen for at komme problemet til livs, bl.a. gennem den nylige vedtagelse af en handlingsplan.

I marts 2018 godkendte et højtstående tværministerielt styringsudvalg under ledelse af den øverste departementschef (Chief Secretary for Administration) en handlingsplan for bekæmpelse af menneskehandel og forbedring af beskyttelsen af udenlandske husarbejdere i Hongkong. Planen indeholder en pakke af foranstaltninger, som dækker identifikation og beskyttelse af og støtte til ofre, efterforskning, håndhævelse, retsforfølgning og forebyggelse samt partnerskab med forskellige interessenter. Handlingsplanen er et velkomment tiltag, men kan ikke erstatte en omfattende retlig ramme.

EU har forpligtet sig til at fortsætte sit samarbejde med Hongkong om bekæmpelse af menneskehandel. I 2018 arrangerede EU's kontor i Hongkong sammen med sikkerhedsministerens kontor en tredje workshop om forebyggelse og bekæmpelse af menneskehandel og beskyttelse af ofre.

Udenlandske husarbejdere, som tæller ca. 370 000 personer i Hongkong, led fortsat under mangel på ordentlige arbejdsmiljøregler og social sikring. To gældende love giver anledning til særlig bekymring, nemlig kravet om, at husarbejdere skal bo på arbejdsstedet, samt tougersreglen, i henhold til hvilken udenlandske husarbejdere skal finde arbejde inden to uger, efter at deres kontrakt er udløbet, da de ellers bliver udvist. Regeringen har taget skridt til at slå ned på gældsslaveri og forsømmelser fra jobcentrenes side. Førnævnte handlingsplan til bekæmpelse af menneskehandel og forbedring af beskyttelsen af udenlandske husarbejdere bør danne ramme om en løsning af problemet med udenlandske husarbejders rettigheder. F.eks. oprettede arbejdsministeriet i december 2018 en særlig hotline til støtte for udenlandske husarbejdere med hensyn til deres rettigheder og forpligtelser i ansættelsen, anmodninger om bistand eller klager. Hotlinen har døgnåbent, og der stilles tolkning til rådighed.

Fattigdom og social ulighed: Trods Hongkongs velstand og betydelige budgetoverskud er 1,37 mio. indbyggere, dvs. hver femte, nu officielt kategoriseret af regeringens fattigdomskommission som fattig. Fattigdommen er steget støt gennem de seneste 10 år i lighed med antallet af "ultrarige". Derfor er Hongkong en af de mest ulige byer i verden (ifølge Gini-koefficienterne). Ulighedskløften bliver stadig større, idet de rigeste 10 % af husstandene tjener 44 gange mere end de fattigste 10 %.

Indsatsen **over for korruption** var fortsat energisk og målrettet. Hongkong har meget høje standarder for gennemsigtighed og foranstaltninger til bekæmpelse af korruption. Myndighederne og de politiske ledere og virksomhedslederne anerkender, at gennemsigtighed er afgørende for at opretholde Hongkongs stærke position som internationalt forretningscentrum.

Forbindelserne mellem Hongkong og det kinesiske fastland

Gennem initiativer såsom Greater Bay Area, Belt and Road, højhastighedsjernbanen, den nye bro og mange andre økonomiske og sociale initiativer bliver Hongkong løbende mere integreret i den nationale udvikling i Folkerepublikken Kina. Der er siden den 19. partikongres i det kinesiske kommunistparti (i 2017) tilsyneladende opstået en ny forståelse af "ét land, to systemer"-princippet, Hongkongs høje grad af autonomi og princippet om, at Hongkong styres af indbyggerne i Hongkong. Begreberne "vidtgående kompetencer" og "delt forvaltning" vækker sammen med et større fokus på de røde linjer med hensyn til national sikkerhed og territorial integritet bekymring for fremtiden i visse dele af samfundet i Hongkong.

Kina erklærer i sit politiske oplæg om Den Europæiske Union, der blev offentliggjort den 18. december 2018, at "Kinas centralregering støtter og opmuntrer regeringerne i Det Særlige Administrative Område Hongkong og Det Særlige Administrative Område Macao med hensyn til at opbygge et gensidigt gavnligt og venskabeligt samarbejde om bl.a. økonomi, handel, kultur og turisme med EU og dens medlemsstater i overensstemmelse med "ét land, to systemer"-princippet og bestemmelserne i de respektive forfatninger. Da Hongkong og Macao er Kinas særlige administrative områder, er deres anliggender en del af Kinas indre anliggender, som EU ikke bør gribe ind i".

Der er gentagne spændinger mellem borgerne i Hongkong og besøgende fra fastlandet, hvilket udløser protester, f.eks. i forbindelse med tilstrømningen af turister fra fastlandet efter åbningen af Hongkong-Zhuhai-Macao-broen. I september blev der sendt over 400 uniformerede soldater fra Folkets Befrielseshær til Hongkongs Country Park for at hjælpe med at fjerne træer, som var væltet under tyfonen. Pandemokratiske lovgivere og dele af Hongkongs samfund udtrykte bekymring over denne handling som endnu et tegn på undermineringen af "ét land, to systemer"-princippet.

Økonomisk udvikling

På det makroøkonomiske plan taber økonomien i Hongkong momentum. Det økonomiske fundament er dog stadig solidt. På arbejdsmarkedet var der fortsat fuld beskæftigelse med en arbejdsløshed på 2,8 % i sidste kvartal af 2018, hvilket var det laveste niveau i over 20 år. Inflationen var fortsat behersket. Den underliggende inflation i forbrugerpriserne var 2,4 % i 2018.

Alligevel var det et betydeligt tab af økonomisk momentum i årets løb. Økonomien voksede med 3 % i 2018 (sammenlignet med 3,8 % i 2017) med en gradvis opbremsning fra 4,6 % i årets første kvartal til kun 1,2 % i fjerde kvartal. Denne forandring afspejler især en fortsat opbremsning på det kinesiske fastland sammen med virkningerne af den eskalerende handelskrig mellem USA og Kina. Begge faktorer tynger eksportsektoren og påvirker erhvervslivets og forbrugernes tillid negativt. Detailhandelen mistede markant fremdrift, udenrigshandelen med varer endte i negativ mod slutningen af året, og boligmarkedet gik i

stå i sidste halvår. Aktiemarkedet måtte notere tab i det meste af 2018, men er ved at komme sig igen primo 2019.

Regeringsinitiativer til økonomisk udvikling: I sin politiske erklæring for 2018 gentog regeringsleder Carrie Lam regeringens forpligtelse om en diversificeret økonomi og lovede at sikre yderligere betydelig finansiering af forskning og samtidig sætte fart i genindustrialiseringen (tilskud til intelligente produktionsanlæg), fremme teknologioverførsel og indføre innovationsvenlige politikker for offentlige indkøb. Regeringen er fast besluttet på at forbedre Hongkongs status som et internationalt forretnings- og handelscentrum ved at indgå flere bilaterale og multilaterale aftaler. Den mener, at deltagelsen i Kinas "Belt and Road"-initiativ og udviklingen af Greater Bay Area giver muligheder for at sætte ny fart i økonomien.

Ejendoms- og boligmarkedet: Som følge af lave renter, rigelig likviditet, stærk efterspørgsel fra investorerne og et begrænset udbud nåede ejendomsmarkedet rekordhøjder i 2018. Det bemærkes navnlig, at priserne på de private boliger steg med ca. 14 % i årets første ni måneder i forhold til 2017, hvilket gør Hongkong til et af verdens dyreste boligmarkeder. Ejendomsmarkedet gik i stå mod årets udgang og satte hele stigningen i 2018 til igen. Ikke desto mindre er Hongkong fortsat verdens dyreste by for boligkøbere. Lejlighederne i nye bygninger er blevet gennemsnitligt mindre for at gøre dem mere økonomisk overkommelige for nye boligkøbere. Ejendomspriserne og huslejerne i den private boligsektor fortsatte med at stige, hvorfor efterspørgslen efter offentligt boligbyggeri er vokset mere end nogensinde. Den gennemsnitlige ventetid på offentlige lejeboliger er nu oppe på 5,3 år.

I 2018 indførte Hongkongs myndigheder en række initiativer til at forbedre situationen og øge boligudbuddet. Der er bl.a. tale om omstrukturering, omfordeling af private byggegrunde til offentligt boligbyggeri og indførelse af en særlig takst for ledige, nyudstykkede grunde til privat boligbyggeri.

Internationale virksomheder nævner høje ejendomspriser som den primære årsag til Hongkongs tab af konkurrencefordel og tiltrækningskraft.

Miljøbeskyttelsespolitik: Miljøbeskyttelse er fortsat en væsentlig udfordring for Hongkong. Området har først for nylig fået politisk opmærksomhed. I dette års politiske erklæring blev luftforurening kun nævnt i forbindelse med trafik, og de bekendtgjorte foranstaltninger er kun rettet mod at reducere koncentrationerne langs vejene af centrale luftforurenende stoffer. For at forbedre affaldshåndteringen, som er en betydelig og akut udfordring, er der foreslået en afgiftsordning for fast affald. Regeringen har også varslet visse foranstaltninger til nedbringelse af plastaffald, om end kun i offentlige bygninger. For at støtte udviklingen af vedvarende energi indførte regeringen en ordning med feed-in-tariffer, bekendtgjorde iværksættelsen af storstilede vedvarende energiprojekter og planlægger at slække restriktionerne på montering af solcelleanlæg.

Forskning, udvikling og innovation: I sin politiske erklæring for 2018 lovede regeringsleder Carrie Lam at udvikle Hongkong til et internationalt innovations- og teknologisentrum og beskrev en vifte af foranstaltninger, som skulle sætte skub i udviklingen i innovations- og teknologisektoren og de kreative brancher. Regeringen satte sig også det mål at fordoble den andel af BNP, der bruges til forskning og udvikling, fra 0,73 % til 1,5 %. Den politiske erklæring for 2018 gentog forpligtelsen til at nå disse mål foruden et løfte om yderligere finansiering af forskning og udvikling samt af genindustrialisering og teknologioverførsel. Tilgangen til innovation forekommer imidlertid at være rettet alene mod teknologiske fremskridt og ville have gavn af en mere holistisk og integreret tilgang.

Økonomiske forbindelser med Kina

Hongkong er et vigtigt transitområde for fastlandet, idet 57 % af Hongkongs reeksport i 2018 kom fra det kinesiske fastland, og 55 % skulle videre til det kinesiske fastland.

Hongkong er den største kilde til udenlandske direkte investeringer i Kina og det primære bestemmelsessted for Kinas udgående strøm af udenlandske direkte investeringer (UDI). Ved udgangen af 2018 var 46,3 % af alle udenlandsk finansierede projekter, der var godkendt i Kina, knyttet til interesser i Hongkong. Ved udgangen af 2017 beløb beholdningen af Kinas udenlandske direkte investeringer i Hongkong sig til 981 mio. USD eller 54,2 % af den samlede udgående strøm af UDI. En ikke ubetydelig del af disse investeringer er teknologiinvesteringer: Hongkong var Kinas syvendestørste kilde til teknologiimport målt i kontraktværdi (879 mio. USD) svarende til 2,9 % af den samlede værdi (2016-data).

Hongkong er et vigtigt offshorefinanscenter, hvor kinesiske virksomheder rejser kapital. I december 2018 var 1 137 kinesiske selskaber med base på fastlandet børsnoteret i Hongkong med en samlet markedsværdi på ca. 2,6 bio. USD eller 68 % af den samlede markedsværdi.

Hongkong videreudviklede sit forhold til fastlandet i henhold til Kinas og Hongkongs aftale om et omfattende partnerskab (CEPA). Den 14. december 2018 underskrev Hongkong og Kina en **aftale om varehandel i henhold til CEPA**. Fra og med den 1. januar 2019 er varer fra Hongkong, der importeres til fastlandet, fritaget for told. Den nye aftale indeholder også nye forpligtelser til befordring af handelen med fastlandet og et nyt kapitel specifikt omhandlende handelsfremmende foranstaltninger i Guangdong-Hongkong-Macao Greater Bay Area. Der blev også bekendtgjort to nye foranstaltninger vedrørende **handel med tjenesteydelser** i henhold til CEPA, som vil blive iværksat den 1. marts 2019.

Guangdong-Hongkong-Macao Greater Bay Area (GBA) nød fortsat fremme. Den længe ventede plan for GBA blev endelig offentliggjort i februar 2019 og udpegede Hongkong som en af fire hovedbyer i regionen (sammen med Shenzhen, Guangzhou og Macao). Hongkong skal spille en nøglerolle i udviklingen af GBA gennem konsolidering af sin stilling som et internationalt finans-, transport- og handelscentrum, etableringen af byen som centrum for internationale tvistbilæggelsestjenester, styrkelsen af dens status som globalt offshorecentrum for Renminbi og udviklingen af innovation og teknologi. En række imponerende infrastrukturprojekter til sammenkobling af byerne i GBA blev færdiggjort. I 2018 kunne man indvie højhastighedsjernbaneforbindelsen til det kinesiske fastland og den 55 km lange Hongkong-Zhuhai-Macao-bro, som er verdens længste havbro.

Handelspolitik

I november 2018 var Hongkong genstand for en **handelspolitisk gennemgang i WTO-regi**. Hongkong fik enstemmig anerkendelse for fortsat at være en af verdens mest åbne, udadvendte og liberale økonomier med nogle af verdens højeste indikatorværdier for økonomisk frihed, konkurrenceevne og erhvervsvenlighed. Hongkongs erhvervsvenlige investeringsklima, beliggenhed, erfarne tjenesteydere, retsstaten, gunstige lovgivningsmiljø og enestående position ifølge "ét land, to systemer"-princippet blev opfattet som en kilde til Hongkongs succes og nøglen til dens fremtidige konkurrenceevne.

Hongkong har tilstræbt at opnå yderligere frihandels- og investeringsaftaler og har **indgået fem frihandelsaftaler i løbet af de seneste 18 måneder**, hvilket er rekord. I 2018 undertegnede Hongkong en frihandelsaftale med Georgien i juni og afsluttede

forhandlingerne med Maldiverne og Australien i november. Hongkong har afsluttet forhandlingerne om seks **aftaler om fremme og beskyttelse af investeringer**, hvor kun undertegnelsen endnu mangler (Australien, Bahrain, Maldiverne, Mexico, Myanmar og De Forenede Arabiske Emirater). Derudover føres der forhandlinger med Rusland og Iran.

Bilaterale forbindelser og samarbejde mellem EU og Hongkong i 2018

Ifølge den seneste undersøgelse, som Hongkongs regering har gennemført (2018), har over 2 200 selskaber fra EU etableret sig i Hongkong, og ca. halvdelen har deres regionale hovedkontor eller regionale kontorer i Hongkong. EU's erhvervsmæssige tilstedeværelse dækker en bred vifte af forskellige sektorer, hovedsageligt finansielle tjenesteydelser og tjenesteydelser til virksomheder, handel, logistik, byggeri og detailhandel. Selskaber fra EU er centrale aktører i en række sektorer i Hongkongs økonomi, herunder inden for bankvæsen, forsikring og værdipapirer.

Hongkong var EU's tyvendestørste **varehandelspartner** i 2018 og den ottendestørste af de asiatiske handelspartnere. EU's vareeksport til Hongkong havde en værdi af 36,6 mia. EUR, mens importen fra Hongkong beløb sig til 9,9 mia. EUR (et fald på 10,7 % i forhold til året før), og det medførte et betydeligt overskud på handelsbalancen på 25,8 mia. EUR i EU's favør, hvilket er EU's fjerdehøjeste bilaterale handelsoverskud. EU's vigtigste eksportvarer til Hongkong omfatter maskiner og udstyr, smykker, beklædning, luksusartikler, fødevarer, vin og biler.

I 2018 fastholdt EU sin stilling som Hongkongs næststørste handelspartner efter det kinesiske fastland. EU var Hongkongs næststørste eksportdestination og fjerdestørste leverandør af importvarer i årets løb.

Hongkong er et vigtigt transitområde mellem Kina og EU. I 2017 blev der ledt importvarer fra EU for næsten 10 mia. EUR til det kinesiske fastland gennem Hongkong, mens værdien af den modsatte varestrøm var 33 mia. EUR.

Hongkong er EU's femtestørste **handelspartner inden for tjenesteydelser** i Asien efter Kina, Japan, Singapore og Indien. I 2017 (det seneste år, som der foreligger data for) udgjorde den bilaterale handel med tjenesteydelser 26,6 mia. EUR. EU's import af tjenesteydelser fra Hongkong nåede op på 13,2 mia. EUR, mens eksporten til Hongkong beløb sig til 13,4 mia. EUR, hvilket gav EU et overskud på 233 mio. EUR.

De gensidige investeringsstrømme mellem EU og Hongkong er øget betydeligt.

Ifølge Eurostat var Hongkong i 2017 den tredjemest populære destination for udenlandske direkte investeringer fra EU (med 17,9 mia. EUR). Hongkongs statistikker viser, at hvis der ses bort fra offshorecentre, er EU den næststørste udenlandske investor i Hongkong (efter det kinesiske fastland) med i alt 149 mia. EUR svarende til et bidrag på 10 % af de samlede udenlandske direkte investeringer ved udgangen af 2016 (senest tilgængelige dataår). Nogle af de vigtigste grunde hertil er tilstedeværelsen af udbydere af tjenesteydelser af høj kvalitet, Hongkongs forudsigelige lovgivningsmiljø og retsstatsprincippet.

Hongkong blev i 2017 den største kilde til udenlandske direkte investeringer i EU⁵ (med 51,6 mia. EUR). Hongkongs fremtrædende plads i investeringsrelationerne med EU skyldes

⁵ Bortset fra offshorecentre.

til dels, at en betragtelig andel af de investeringer, som i statistikkerne angives som "Hong Kong FDI", reelt stammer fra det kinesiske fastland. Ifølge Hongkongs handelsudviklingsråd dirigeres eller kanaliseres da også over 60 % af alle kinesiske investeringer i udlandet gennem Hongkong. Ligeledes kanaliseres en betydelig procentdel af EU's direkte investeringer i Kina gennem Hongkong.

Det 12. årlige strukturerede dialogmøde mellem EU og Hongkong fandt sted i Bruxelles den 7. december 2018. EU og Hongkong enedes om at styrke deres samarbejde inden for WTO og lovede at arbejde sammen om og støtte den løbende indsats for at reformere organisationen. Der blev også afholdt konstruktive drøftelser om at fjerne hindringer for den bilaterale handel. Begge parter gjorde status over fremskridtene med den igangværende handlingsplan mellem EU og Hongkong om samarbejde om toldmyndighedernes håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder og glædede sig til en mulig udvidelse af samarbejdet i henhold til initiativet. I forbindelse med den strukturerede dialog fandt der et teknisk møde sted om finansielle tjenesteydelser. Der blev også afholdt et særligt møde om cirkulær økonomi for første gang. Med hensyn til fremtiden udpegede EU og Hongkong cirkulær økonomi (herunder plastaffald) som et vigtigt område for fremtidigt samarbejde. EU hilser nye initiativer fra Hongkongs regering på dette område velkomne og tilskynder Hongkong til at overveje en mere ambitiøs og omfattende tilgang til miljøspørgsmål. Et samarbejde om cirkulær økonomi kunne bidrage positivt til dette område.

I løbet af 2018 fortsatte EU og Hongkong samarbejdet på **toldområdet** i henhold til en handlingsplan for bedre beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder finansieret med IP Key-midler. For første gang aflagde toldere besøg hos hinanden. Med hensyn til værdien af beslaglæggelser er Hongkong ifølge EU's rapport for 2017 om toldmyndighedernes håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder (offentliggjort i 2018) stadig den største kilde til varer, som krænker intellektuelle ejendomsrettigheder. Begge sider overvejer, hvordan samarbejdet på dette område kan forbedres yderligere.

I oktober 2018 offentliggjorde Hongkongs myndigheder en ny indkaldelse af bidrag til støtte for deltagere i **Horisont 2020** fra Det Særlige Administrative Område Hongkong. Forskere, selskaber, forskningsinstitutioner og universiteter fra Hongkong kan finde europæiske partnere for sammen at deltage i projekter i henhold til Horisont 2020 og dermed udnytte EU's muligheder inden for forskning og innovation bedst muligt. Der er afsat et samlet budget på 9 mio. HKD (ca. 1 mio. EUR) til perioden 2018-2019. Både projekter inden for grundforskning og anvendt forskning af høj akademisk kvalitet vil komme i betragtning.

I løbet af 2018 overvågede EU gennemførelsen af de forpligtelser, som Hongkong havde påtaget sig i 2017, og som dannede grundlag for, at Rådet for Den Europæiske Union gav tilsagn om ikke at anse Hongkong for at være en **ikkesamarbejdsvillig skattejurisdiktion**. EU bifaldt navnlig Folkerepublikken Kinas udvidelse af konventionen om gensidig administrativ bistand i skattesager til også at omfatte Det Særlige Administrative Område Hongkong og Hongkongs aktivering af de nødvendige aftaler om udveksling af oplysninger. EU tilsluttede sig OECD's vurdering af tre ordninger ("Corporate Treasury Centres", "Offshore Reinsurance" og "Offshore Captive Insurance"), efter at Hongkong havde foretaget en række ændringer heri for at opfylde OECD's krav. I februar 2019 ændrede Hongkong de to resterende ordninger for henholdsvis "Offshore Funds" og "Offshore Private Equity Funds" for at imødekomme de bekymringer, som Rådet for Den Europæiske Union havde med hensyn til de afgrænsende foranstaltninger. På denne baggrund fandt Rådet for Den Europæiske Union i mart 2019, at Hongkong havde opfyldt sine forpligtelser vedrørende god skatteforvaltning.

EU og Hongkong fortsatte også samarbejdet om at øge **den mellemfolkelige kontakt**, navnlig inden for akademisk samarbejde, studerendes mobilitet, kultur og kreative brancher.

EU's kontor i Hongkong og Macao, EU's diplomatiske missioner og kulturinstitutioner samarbejdede om at skærpe EU's profil og gik sammen med lokale partnere om mange mellemfolkelige aktiviteter, F.eks. kan nævnes EU-filmfestival, EU's deltagelse for anden gang i Hongkongs bogmesse, EU's sprogdag, en kortfilmkonkurrence blandt lokale skoler med EU som tema, en månedlang menneskerettighedskampagne for at fejre 70-året for verdenserklæringen om menneskerettigheder samt flere seminarer med fokus på menneskerettigheder. EU håber at kunne bygge videre på dette momentum for at fortsætte sit samarbejde med Hongkongs regering, civilsamfundet og erhvervslivet med henblik på at fremme udveksling, hvad angår rettigheder og friheder.

Regeringsleder Carrie Lams første officielle besøg i Bruxelles fandt sted i juni 2018. Regeringslederen førte konstruktive drøftelser med Europa-Kommissionens formand, Jean-Claude Juncker, EU's højtstående repræsentant/næstformanden i Kommissionen, Federica Mogherini, samt kommissær Cecilia Malmström.

EU-institutionerne og Europa-Parlamentet sendte i 2018 repræsentanter og medlemmer til Hongkong for at aflægge flere **besøg på højt plan**. Navnlig formanden for Den Europæiske Værdipapir- og Markedstilsynsmyndighed, Steven Maijor, aflagde besøg som repræsentant for EU på Asia Financial Forum, og Europa-Parlamentets Transport- og Turismeudvalg besøgte Hongkong i oktober. Den 11. juli vedtog Europa-Parlamentet en statusrapport om forbindelserne mellem EU og Kina, som indeholder et afsnit om Hongkong. Europa-Parlamentet gentager sin fulde støtte til "ét land, to systemer"-princippet og tilslutter sig vurderingen i den årlige EU-rapport for 2017 om den gradvise underminering heraf.